

Leders tale – Landsrådsmøte AF 2025

Kjære landsråd, medlemmer og gjester!

Det er med stor glede, stolthet og en god porsjon forventning jeg ønsker dere velkommen til årets landsrådsmøte!

Dette møtet er årets høydepunkt: en arena hvor vi samles for å reflektere over året som har gått, stake ut kursen videre, og ikke minst feire det vi har oppnådd sammen.

Å stå her foran dere, gir meg tro på fremtiden for både foreningen og allmennlegetjenesten.

Vi er en forening i vekst

Vi har nå passert 9000 medlemmer!

Det siste året har vi i snitt vokst med et nytt medlem hver dag.

Det er en milepæl som viser at den negative utviklingen har snudd og stadig flere velger seg til allmennmedisin.

Den sterke veksten, kombinert med høy aktivitet på grunnkursene, rekordstor søkning til ALIS-ordningen og et voksende engasjement blant unge leger, gjør oss til en stadig viktigere stemme i helsepolitikken.

Vekst er ikke tilfeldig. Den er et resultat av langvarig systematisk arbeid – og viktigst av alt – at dere medlemmer og tillitsvalgte ser verdien og bruker av tiden deres til fellesskapet vårt.

Vi ser det også ute i kommunene:

Alt er ikke rosenrødt, men

- Antallet fastleger øker.
- Rekrutteringen er i positiv utvikling.

- Antallet innbyggere uten fastlege har sunket betydelig det siste året – til tross for befolkningsvekst og over 90.000 ankomne Ukrainere. Er det nå under 140.000 som mangler fastlege.

Jeg vil påstå at vi har snudd en farlig negativ spiral.

I 2019 var det bare seks prosent av studentene som ville bli allmennleger – nå vil 50 prosent bli det.

Blant fastlegene var det for få år siden kun en av ti som svarte at de så for seg å være fastlege om fem år. Nå er tallet 6 av 10!

Men vi vet at det ikke har skjedd av seg selv.

Det er resultatet av:

- Økt statlig basisfinansiering – selv om vi fortsatt mener knekkpunktmodellen burde vært videreført.
- En velfungerende nasjonal ALIS-ordning

- Stor innsats i mange kommuner med lokale tiltak som styrket basistilskudd og 8.2 avtaler eller fastlønnsavtaler
- Sterkt lokalt tillitsvalgтарbeid
- Systematisk påvirkning mot politikere, media og helsemyndigheter

Vi har grunn til å være stolte.

I løpet av våren har regjeringen lagt frem både stortingsmeldingen om allmennlegetjenesten og et forslag til ny fastlegeforskrift.

I fjor snakket jeg om bekymringen rundt forslaget om fastlegeselskap og flytting av det individuelle listeansvaret over til selskaper.

Det er derfor gledelig å se at regjeringen har lyttet til våre innspill og valgt å skrinlegge den modellen. Næringsdrift skal fortsatt være hovedmodell, men det skal også være mulighet for kommunene å tilby fastlønnsavtaler eller 8.2.

Det blir heller ingen rask økning av basistilskuddet til 50 prosent som var forslaget til ekspertutvalget. Men regjeringen varsler i meldingen at de vil øke basistilskuddet med fire prosent poeng i 2025.

Normaltarifforhandlingene startet til uken, mens Stortinget skal behandle meldingen om allmennlegetjenesten i begynnelsen av juni. Om målet er en bred politisk enighet mener vi det er feil å iverksette endringer før stortinget har ferdigbehandlet saken.

Regjeringen vil åpne opp for at sykepleiere skal kunne utløse visse takster på delegering, men har ikke tatt med en annen viktig yrkesgruppe – helsesekretærene. Vi mener også disse må gis mulighet til å utløse takster.

Videre er et mål at fastlegene skal være mer digitalt tilgjengelige. Vi støtter at alle bør ha mulighet for timebestilling via hels norge, men mener staten må ta et større ansvar for å videre utvikle funksjonaliteten og brukervennligheten på hels norge.

Forslaget om en egne digitale kommunale allmennleger har vi gått tydelig ut mot da det bryter med og undergraver alle de grunnleggende prinsippene i fastlegeordningen. Vi mener en heller må se på andre tiltak for å bedre tilgjengeligheten.

Fortsatt har alt for mange kommuner sprengt kapasiteten i fastlegeordningen. Skal innbyggerne ha en reell mulighet til å velge fastlege, bør det være minst fem prosent ekstra kapasitet. Vi trenger derfor flere fastleger – ikke digitale engangsleger.

Vi savner også en egen melding om prehospitale tjenester, slik regjeringen lovet i Hurdalsplattformen. Dette tema er kun viet et kapittel i meldingen.

Presset på kommunene er fortsatt stort og KS sine beregninger viser at kommunene brukte 1,2 mrd på fastlegeordningen i 2023 i tillegg til den statlige finansieringen.

Vi forventer derfor at:

- Finansieringen over tid styrkes ytterligere – både for å sikre kvalitet og tiltrekke flere leger
- Arbeidsbelastningen reduseres slik at flere kan stå i jobb over tid
- Reformtempoet ikke blir for høyt – stabilitet er avgjørende for å bygge videre

Vi vil og skal være en aktiv og tydelig stemme i den videre oppfølgingen av meldingen.

En hjertelig takk til alle våre tillitsvalgte!

Deres innsats er helt uvurderlig.

Det er dere som bærer foreningen ute i kommunener.

- Dere forhandler avtaler.
- Dere kjemper for bedre rammevilkår.
- Dere støtter kollegaer i krevende situasjoner.
- Dere bringer viktige innspill og erfaringer inn til oss i styret.

Jeg vil også fremheve det gode samarbeidet med 1. landsrådene – våre jevnlig fellesmøter har vært uvurderlige kilder til kunnskap, idéer og inspirasjon.

Tusen takk for at dere står på og bruker av deres tid!

Gjennom året som har gått, har Allmennlegeforeningen satt tydelige spor:

- Vi har levert en rekke høringsinnspill og deltatt aktivt inn i trepartssamarbeidet.
- Vi har drevet målrettet mediearbeid for å sette fastlegeordningen på dagsorden og utvidet vår satsning med LinkedIn kanal som har nådd over 1400 følgere.
- Vår statistikk på utviklingen av lister uten fastlege har vært flittig brukt i både rapporter, politiske prosesser og i media.
- Vi har vært en konstruktiv, men tydelig stemme inn mot stortingspolitikere, departement, Helsedirektoratet, NAV og andre aktører.

Vår rolle som kunnskapsrik og løsningsorientert aktør blir stadig viktigere.

Kjære landsråd,

Vi har oppnådd mye, men vi kan ikke hvile.

Vi vet hva som fortsatt må til:

- Vi trenger fortsatt flere allmennleger både i på sykehjem, helsestasjon, legevakt og fengsler
- Vi trenger fortsatt bedre vern mot uforutsigbar arbeidsbelastning, særlig på legevakt.
- Vi trenger forutsigbare økonomiske rammer som gjør næringsdrift attraktivt.
- Vi trenger gode spesialiseringsløp med videreføring av trygge ALIS-ordninger.
- Og vi trenger en styrket lokal infrastruktur i kommunene som legger til rette for godt samarbeid mellom tjenestene slik at legene kan gjøre det de er best på – behandle pasienter.

For vårt mål er klart:

En tilgjengelig, bærekraftig og attraktiv allmennlegetjeneste med god kvalitet for hele befolkningen.

Det er mulig. Vi har allerede vist det.

Jeg er nå i min siste periode som leder og kan se tilbake på seks fine år sammen med fantastiske kollegaer i hele Legeforeningen.

En stor takk til sekretariatet i Allmennlegeforenigen, alltid stødig ledet av Camilla. Takk for all støtte og alt arbeid som er har lagt ned for foreningen. Uten dere hadde det ikke blitt noen våruke.

Takk også til alle medlemmer gjennom året har tatt kontakt og gitt nyttige innspill eller delt frustrasjoner.

En stor takk både til sekretariatet i Legeforeningen og alle tillitsvalgte for godt og lærerikt samarbeid.

Og en ekstra stor takk til leder av NFA, Marte Kvittum Tangen for utrolig godt samarbeid gjennom disse seks årene. Et samarbeidet som har vist at rammebetingelser og fag henger nøye sammen i jakten på de gode løsningene. Samarbeidet har gitt foreningene en ekstra styrke i kontakten inn mot departement, direktorat, FHI, NAV, Helfo og alle andre vi har samarbeidet med.

Og ikke minst – tusen takk til styret og ALIS-utvalget som trekker lasset sammen med meg. Dere er en fantastisk gjeng!

Jeg er utrolig takknemlig for å ha fått lede denne foreningen med så mye engasjement og kompetanse, og ekstra gøy er det at vi nå ser resultatene etter mange års målrettet arbeid.

Jeg vil benytte anledningen til å:

- Ønske landsrådet et godt valg!
- Takke alle som har sagt ja til å stille som kandidater.

Jeg har stor tro på at det styret vi velger i dag vil ha både kompetansen, engasjementet og kraften som trengs for å lede foreningen videre.

Å stille til valg er å si ja til å bruke av sin tid, energi og kunnskap til fellesskapets beste.

Takk for at dere stiller!

Vi må aldri undervurdere verdien av et felleskap med ekte dugnadsånd og solidaritet. Uten det ville vi verken hatt eller klart å drive en fagforening.

Kjære landsråd,

Vi har gått fra krise til vekst.

Vi har gått fra bekymring til optimisme.

Vi har gått fra usikkerhet til handlekraft.

Men vi må aldri ta utviklingen for gitt.

Det er nå vi må være mest våkne.

Vi må bygge videre – steg for steg.

Vi må være pragmatiske, men også prinsippfaste.

Vi må utvikle, men ikke ødelegge det som fungerer.

Vi må fortsette å stå samlet – for alle trenger en sterk allmennlegetjeneste!

Tusen takk for oppmerksomheten!